

„Zajos sikernél többre tartottam a nemzetépítő hasznos munkát”

A kötet szerzője, Futaky László, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár nyugalmazott igazgatóhelyettese sok évtizede van a könyvtáros–irodalomtörténcszi pályán. E helyütt engedtessek meg egy személyes megjegyzés: amikor pályakezdő voltam, Futaky László neve már széles körben ismert volt a hazai könyvtáros világban, most, amikor lassan magam is búcsúzom aktív éveimtől, még mindig sűrűn hallat magáról. Bizonyíték erre, hogy egyre-másra jelennek meg kötetei, amelyekből kitűnik, hogy a *Kapocs*, amely a szűkebb pátria, a megye, a régió kultúrájához köti, elszakíthatatlan. Tiszteletre és megbecsülésre méltó az állhatatosság és elhivatottság, amellyel megyéje kulturális értékeinek meg- és elismertetése érdekében évtizedek óta munkálkodik. Bár könyvtári tisztségéből nyugalomba vonult, többek között e kötet írásai példázzák, hogy nagyon is jelen van szeretett szűkebb hazája, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kulturális életében.

Futaky László, amint a kötet bevezetőjében írja, könyvtárosi munkája mellett kezdettől fogva a tájirodalom szolgálatába szegődött: a helyi irodalom és kultúra pártolását tekintette és tekinti ma is élethivatásának. Figyelemmel kíséri a megyében zajló kulturális eseményeket, a helyi írók, a helyi irodalom teljesítményeit, és vállalja értékeik népszerűsítését. A *Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle* olvasó-szerkesztőjeként pedig tíz éven át segítette az arra érdemes alkotók megszólalását. kiváló ügyszeretettel dolgozott az irodalom és kultúra minél nagyobb nyilvánossága megteremtéséért. Könyvtáros, helytörténész és irodalmár egyszemélyben. Mint írja: „*A kötet cím – Kapocs – arra a szoros kötelékre utal, mely a mindenkori könyvtárost az irodalom gyűjtőhelyéhez, a bibliotékához köti. Jelenti a könyvek szeretetében, megbecsülésében azt a közvetítő szerepet, melynek révén a művek eljutnak az olvasókhhoz. Jelent továbbá egy szélesebb műveltségkörbe tartozó együttlétezés, lényegi összetartozást, szellemi szimbiózist, a kulturális értékek védelmében*”.

Éppen ezt, a kulturális értékek védelmét, megőrzését és a helyi művelődés – sokszor rejtett – kincseinek szélesebb körben való megismertetését célozza írásainak újabb gyűjteménye is, hiszen így, kötetbe gyűjtve együtt adnak teljesnek mondható képet nemcsak szerzőjük munkásságáról, de a megye művelődésének eseményeiről, a helyi irodalom figyelemre méltó teljesítményeiről is.

A *Kapocs* című kiadványban a szerző követi korábbi munkáinak (*Könyvespolc*, 1985; *Könyvtári múltidéző*, 1998) szerkesztési elveit és módszereit: írásait négy tematikus egységbe sorolta. Az elsőben, *Pályaképek – vázlatok* címmel irodalmi tanulmányait, a helyi szépirodalmi munkákat, alkotókat nagyobb terjedelemben méltató munkáit adja közre. Itt olvasható többek közt egy tanulmány a csaknem elfeledett szerzőről, Victorisz Istvánról. A feledéstől éppen könyvének a Móricz

Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár által kiadott hasonmás kiadása mentette meg a *Tirpákok* című kötet szerzőjét; a pályaképét bemutató, munkásságát értékelő tanulmány (*Visszatekintés a múltba*) mellett természetesen kortárs szerzőkről is ír Futaky László. *Négy arc – négy verseskötet* címmel a megyében élő négy poéta, Losonczy Léna, Farkas Oszkár, Horváth József és Oláh András „portréját” igyekszik felvázolni, megkísérli megragadni költészetük jellemző vonásait.

A kötet második, egyben legterjedelmesebb része *Könyvbírálatok – méltatások* gyűjteménye. Ezeket a szerző 1988 és 2007 között írta, és az írások világosan bizonyítják, mennyire ismeri és nyomon követi a megye és a régióhoz tartozó határon túli magyarság könyvkiadását, hogy véleménye, mondandója van róla, és fontosnak tartja, hogy kritikái, méltatásai révén azt mások is megismerjék... Tematikailag igen sokszínűek ezek az írások, bár szinte valamennyi egy-egy kiadvány megjelenéséhez kapcsolódik. Nehéz lenne egyenként sorra venni, bemutatni valamennyi hosszabb-rövidebb frást, hiszen harmincnál is több kritikát, könyvismertetést gyűjtött itt egybe a szerző, ezért csak jelezzük a témákat, amelyeket említésre, méltatásra érdemesnek tartott. Papírra vetette gondolatait a megyei Ünnepi Könyvhét alkalmából 2000 júniusában, vagy benyomásait az 1999-es frankfurti könyvvásárról, amelyen Magyarország volt a vásárváros díszvendége. Új kötetek, folyóiratok kapcsán írt a határon túli magyarságról (*A kárpátaljai magyar irodalom antológiája 1953-1988; Egymásra utaltan – Kárpátalján; Ez hát a hon... Tények, adatok, dokumentumok a kárpátaljai magyarság életéből – 1918–1988; Extra Hungariam*), méltattaszabolcs-szatmár-beregi szerzők (Békési Gyula, Losonczy Léna, Udud István, Antal Attila és mások) frissen kiadott köteteit, egy-egy kiadvány vagy kiadványsorozat megjelenését (*A Kölcsey Társaság füzetei; A levéltár legújabb évkönyvéről; A Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle repertórium; Ajánlás a Szabolcs-Szatmár-Beregi megyei könyvtörténeti monográfiához; A Kiskunfélegyházi Városi Könyvtár emlékkönyve* stb.). Horváth Miklós pedagógiai munkái kapcsán foglalkozik a hazai oktatással és neveléssel (*Tanulásokoktatásról, nevelésről*), könyvismertetést írt a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye középkori templomait bemutató, szemet gyönyörködtető művészeti albumról. Páll Géza újságíró *Holdfény a margón* című napló-kötetről, bemutatta a Mátészalkai Művészetbarát Egyesület lapját, a *Mécsvilágot* stb. Ilyen gazdag színárnyalatokból áll össze a kép: a megye és a kárpátaljai magyarság utóbbi két évtizede könyvkiadásának egyfajta tablóját alkotva meg.

A könyv harmadik nagy tematikus egysége az *Arcélek – Nekrológok* címet viseli. Helyet kaptak Futaky László „panteonjában” a megye immár végleg eltávozott, jeles szülőttei, a szellem itt élt és alkotott, vagy a megyéből elszármazott emberei, mindazok, akikről Futaky László visszaemlékező írásában vagy gyászbeszédében megemlékezett. A könyvtárosokon (Babus Jolán könyvtáros, a szekszárdi múzeum muzeológusa; Bereczky László, a Könyvtáros felelős szerkesztője; Szloboda Anna rakamazi könyvtáros; Somogyi Jolán bibliográfus, Orosz Szilárd helytörténész) kívül a „rokonszakmák” képviselői is feltűnnek a kötetben: Kiss Lajos múzeumőr, Mező András, a Szabolcs-Szatmár –Beregi Szemle főszerkesztője és sokan mások.

Könyvtártörténeti szemelvények a címe az írások negyedik csoportjának. Mindössze két, terjedelmesebb írás kapott itt helyet. *Bevezetés a múltba* címmel „szakmatörténeti mozaikok”-at gyűjtött egybe a szerző az 1950-es, 1960-as évekből. A magyarországi közkönyvtárak megalakulásának ötvenéves évfordulója alkal-

mából tartott megemlékezésen hangzott el a beszéde, amelyben felidézti a hazai könyvtártörténet „hőskorát”, valamint Nyíregyháza könyvtárügyének kezdeti szakaszát. A második írás szintén előadásszöveg, amely a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár ötvenedik születésnapját ünneplő közönség előtt hangzott el 2002-ben (*A megyei könyvtár rövid történeti áttekintése, különös tekintettel a kezdeti időszakra*). Ezek a könyvtártörténeti adalékok a hazai közkönyvtárügy öt évtizednyi történetéhez képest csupán rövid szakasról szolgáltatnak információkat, ám annál hevesebbek. Mi sem bizonyítja jobban, mint hogy újabb szöveg-változattal bekerültek a megye kétkötetes nagy könyvtártörténeti monográfiájába. a *Fejezetek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye könyvtártörténetéből (1952-2002)* című kiadvány első kötetébe.

Érdemes néhány szót szólni a kötet szerkesztéséről, kivitelezéséről is. A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár által megjelentetett kiadvány visszafogott, ízlésesen szerény borítója mögött gondosan szerkesztett tartalom rejlik: világosan áttekinthető a kötet szerkezete, következetes a tipográfiája.

A Futaky László eddig kötetbe fel nem vett írásait tartalmazó válogatás a szerző szándékát követve az alcímben megjelölt hármast pilléren nyugszik: szerzőkről, művekről és könyvtárosokról szól, azon belül is elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szellemi értékeiről. De persze szól Futaky Lászlóról is; vall szerzőjének érdeklődéséről, elhivatottságáról, elkötelezettségéről, érzelmi és szellemi kötődéséről a tájhoz, a megye, a régió kultúrájához.

(Futaky László: Kapocs. Szerzők – Művek – Könyvtárosok. Kiadja a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár. Nyíregyháza, 2007. 196 p.)

Hölgyesi Györgyi

Életrajzok

A Baráthné Molnár Mónika szerkesztette igényes kiadvány, amely a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár utóbbi öt évét (2002–2007) mutatja be, a szó szoros értelmében üde színfolt a könyvtári kiadványok sorában. Szemet gyönyörködtető, színes köntösbe öltözteti ugyanis mindazokat a tudnivalókat, amelyeket az elmúlt öt esztendő kapcsán fontosnak tartottak elmondani magukról a munkatársak. A színes formához tartalmi sokszínűség társul az A/4-es méretű füzetben, amely rendkívül igényes formában, ugyanakkor tömören, lényegre törően, apró kis hasábkban ad megannyi hasznos információt az intézményről.

Új fejezet kezdődött a könyvtár életében, amikor 2002 augusztusában átadták a bővítési és rekonstrukciós program keretében megújult korszerű épületet. Mérföldkőnek tekinthető ez a dátum, hiszen azóta ismét a város egyik látványossága lett ez a közintézmény. A megújult épület megújult érdeklődést is hozott magával, amint az az adatokból is kirajzolódik. Egyik évről a másikra a felnőtt olvasók esetében 35 százalékkal, a gyermekekénél pedig 58 százalékkal nőtt a beíratkozott használók száma. A teljes körű állományellenőrzés, a szakszerű állományelhelyezés, a diffe-

renciált szolgálati terek kialakítása, a korszerű technológia és a modern, barátságos berendezés, mind szerepet játszhatott abban, hogy a szolgáltatások igénybevétele jelentősen megnőtt az elmúlt évek során. 2003-hoz köthető a Vasi Digitális Könyvtár létrehozása, amely az információs társadalom követelményeihez igazodva távoli eléréssel lehetővé teszi a Vas megyére vonatkozó irodalom teljes szövegeihez való hozzájutást. Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagjaként a könyvtárközi kérések teljesítésében is egyre nagyobb, a 100 százalékot megközelítő hatékonyságot mutatnak a könyvtár adatai. Az intézmény továbbá helyet ad kiállításoknak, konferenciáknak, író-olvasó találkozóknak éppúgy, mint olvasótáboroknak vagy Down-kóros gyermekek számára szervezett integrált foglalkozássorozatnak. A könyvtár számos kiadvánnyal – köztük természetesen könyvtártörténeti tárgyúakkal és bibliográfiákkal – büszkélkedhet. Ezeknek és az adatbázisoknak a felsorolását is megtalálhatjuk a mutató kiadványban. Végül az intézmény munkatársainak névsora, közös fotója, a különféle elismerésekkel jutalmazottak felsorolása, és a könyvtár fontosabb adatai zárják a füzetet.

A kiadvány – címéhez hűen – valóban megannyi életképet mutat be a gyermekkönyvtári foglalkozásoktól a különféle, felnőtteknek szóló változatos programokig. A színes fotókkal, grafikonokkal, különféle dokumentumokból vett illusztrációkkal ékesített kiadvány méltó módon mutatja be a megújult könyvtárat, ösztöngözik a kollégák elmúlt öt évben végzett munkájának eredményeit, ugyanakkor kedvesináló szerepét is maradéktalanul betölti, hiszen aki eddig még nem járt ebben a könyvtárban, az a füzet átlapozását követően minden bizonnyal kedvet kap a látogatáshoz. Ebben csak megerősíthetnek az utolsó oldalak egyikén sorakozó olvasói vélemények: *„...Szívesen jövök ide... Minden szempontból tökéletesen elégedett vagyok a könyvtárral...”*

(Életképek. Berzsényi Dániel Könyvtár, 2002–2007. Szerk. Baráthné Molnár Mónika. Grafika: Sellyei Tamás Ottó. Szombathely, 2008, Berzsényi Dániel Könyvtár. [16 p.]

Tóth Andrea

BK
BERZSENYI
DÁNIEL
KÖNYVTÁR

É l e t k é p e k

Berzsenyi Dániel Könyvtár

2002-2007

3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K